СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1949. — No. 51. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 4, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; П'ЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

АМЕРИКАНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ГОТОВІ СТАТИ ПРОТИ АМЕРИКИ ПІДЧАС ВІЙНИ

Красвий Комітет Комуністичної партії, за підписами голови Вилйема З. Фостера і секретаря Юджіна Деніса, оприлюднив в середу 2 березня заяву, що на випадок війни між Америкою й Совєтами комуністи стануть проти Америки. Комуністична заява, яка йде по лінії Москви і наслідує комуністичний провід Франції й Італії, стилізована відповідно до американських відносин і в головній частині звучить чак:

„Якщо б всупереч змагань мирових сил в Америці і в цілому світі вдалося силам з Вол Стріту заплутати світ у війну, ми станемо проти неї, як проти несправедливої, агресивної й імперіялістичної війни; війни недемократичної і проти-соціялістичної; війни, яка нищить найглибші інтереси американського народу й людства". У дальшій частині заяви сказано, що комуністичні провідники зобовязуються „у співпраці з усіми демократичними силами перемогти грабіжницькі цілі американського імперіялізму і довести війну до швидкого закінчення на підставі демократичного миру".

Вилйем З. Фостер, голова Комуністичної партії, був поставлений в стан обвинувачення великою федеральною лавою разом з 11 іншими комуністичними головачами, за навчання, як скинути американський уряд насильним способом, одначе тому, що він предявив лікарське свідоцтво, суд над ним відложено. Зате Юджін Деніс находиться тепер на лаві обвинувачених разом з іншими провідними комуністами в окружнім федеральнім суді в Ню Йорку.

Як демократичні так і республиканські члени конгресу у Вашингтоні якстій зхарактеризували заяву комуністичних провідників як національну зраду, пригадуючи, що підчас війни ніякий громадянин не сміє ставати по боці ворога.

ОБХОДЯТЬ ЗАКОН ПРИ СПРОВАДЖУВАННІ ІМІГРАНТІВ З ЕВРОПИ

Вашингтон. — У правничій підкомісії палати репрезентантів виявив голова Комісії Переміщених Осіб, Уго Карусі, що його комісія обходить деякі постанови іміграційного закону, щоб допустити до Америки не тільки імігрантів, які походять з країн, забраних Совєтами, але й інших втікачів. З під-совєтських країн приїхало досі тільки 20 відсотків усіх імігрантів. Також і не завжди дається першенство фармерським робітникам, яких досі приїхало 11 відсотків в порівнанні з іншими. Щоб сповнити програму перевезення імігрантів з скитальщини, каже Каруксі, на це треба змінити теперішній закон. З транспортом ,який прибув у четвер до Ню Йорку приїхало досі до Злучених Держав 6,752 імігрантів зі скитальщини. В березні приїде ще 8,000 осіб. За готовим пляном приїде в квітні 10,000 імігрантів, в травні 12,000, а в наступних місяцях по 16,000 осіб.

ПРОТЕСТАНТСЬКИЙ ЄПИСКОП УСУНУВ З ПАРАФІЇ ПРИХИЛЬНИКА СОВЄТІВ

Бруклин, Н. Й. — Єпископ єпископальної дієцезії Лонг Айленд, Джеймс Пернет ді Вулф, видав наказ пароховi церкви св. Тройці в Бруклині, д-рові Джанові Гавердові Мелишові, щоб він опустив парафію від 4 квітня після 40 літ свого уряду. В цій парафії є сотрудником син д-ра Мелиша, Вилйем Гаверд Мелиш, який є головою „Краєвої Ради Американсько - Совєтської Приязни" і веде завжди про-совєтську пропаганду. Цю організацію натаврував генеральний прокуратор Кларк як одну з комуністичних фронтів. Провізори церкви св. Тройці зажадали усунення сотрудника, батько спротивився і справа опинилася в єпископа. Після переведення церковного суду єпископ видав наказ пастороі забратися з парафії, очевидно разом із сином.

КАРДИНАЛ СПЕЛМАН ПРИ КОПАННІ ГРОБІВ

Ню Йорк. — На католицькому цвинтарі Кальварії, на передмістю Квінс, триває вже довший час страйк гробарів. Від 13 січня нагромадилося там, в тимчасових каплицях 1,020 домовин. Кардинал Спілман, в якого дієцезії лежить оцей цвинтар, прийшов до висновку, що страйк викликали комуністи й тому рішив самий поладнати справу копання гробів. Він запросив студентів теології й деяких священиків і з ними буде копати гроби для хоронення небіщиків.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ФОРЕСТАЛ УСТУПИТЬ ЗО СВОГО СТАНОВИЩА

Вашингтон. — З достовірних джерел сповіщають, що секретар оборони Джеймс Форестал уступить з свого становища з початком квітня. На його місце мав би прийти Луїс А. Джансон з Кларксбурґ, у Вирджінії. Він був давніше секретарем війни, а тепер веде адвокатську канцелярію. Свого часу він був красвим командантом Американського Легіону і головою фінансової секції Красвого Демократичного Комітету. Його вважають за дуже льояльного супроти президента Трумана.

ОБЄДНАЛИСЯ 76,000 ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ ДЛЯ СВІТОВОЇ ДОПОМОГИ

На день 27 березня заповіджено кампанію за збірку для рятунку хворих, знищених війною і підупалих на дусі християн в Европі й Азії. Для цієї цілі обєдналися в Америці 76,000 церковних громад різних деномінаацій. Вони переведуть збірки по своїх церквах і прибуток розділять таким добродійним агенціям, які займаються харитативною діяльністю в серед десятків тисяч переміщених осіб. Цей рух обняв найширші кола громадянства і його підтримують такі визначні люди, як амбасадор до Великобританії Луїс Доглес; колишній предсідник Федеральної Ради Церков Чарлс П. Тефт; Вилйем Ґрін з А.Ф.Л. і ін.

Американський літак облетів гльоб без перестанку в 94 годинах

Літак типу надфортеці Бі-50 облетів земний гльоб без приземлювання в 94 годинах і одній мінуті. В тому часі літак діставав чотири рази газоліну, постачану іншими літамими підчас полету. Все те переведено в найбільшій тайні від часу вилету надфортеці з Форту Ворд, у стейті Тексасі, в суботу 26-го лютого в годині 12.21 після полудня, аж до її повороту до того самого летунського майдану в середу 2 березня в год. 10.22 перед полуднем. Літак летів у східному напрямі і дістав додаткову газоліну підчас лету над Азорами, на Атлантійськім океані; потім над Дгараном, у Савді Аррабії; дальше над Филипинами й Гаваями над Тихим океаном. Цей полет вважається історичною подією і виказує американську високу техніку в опануванні повітряних просторів. Лютенант ген. Кортис Е. ЛеМай, комендант Стратегічних Повітряних Сил, сказав з нагоди успіху американського военного літака, що американські повітряні сили можуть вивезти з Америки атомову бомбу і „скинути ,її на якомунебудь місці у світі, яке тільки вимагатиме діяння атомової бомби". Літак Бі-50 носить назву „Локі Лейді II.", ним керував капітан-пілот Джеймс Калагер з Мелровз, у стейті Висканзин, а з ним було ще 13 інших військових летунів. Знавці вважають, що надфортеця Бі-50 це военний бомбардувальник. Серед конгресових кол успіх американського літака викликав рух, щоб звернути головну увагу на розвиток военного летунства і не щадити на нього видатків.

СЛОВАЦЬКА ЛІГА З НАГОДИ ДНЯ МАСАРИКА

У виданні нюйорського тижневика „Словак в Амеріке" з 22 лютого поміщений отвертий лист до президента Трумана й до губернаторів стейтів, підписаний Словацькою Лігою Східного Дистрикту з таким змістом:

На найближчий день 7 березня, як це бувало кількома минулими роками, призначений так званий „Чехословацький День" з нагоди народження першого президента Чехословаччини, Томи Г. Масарика. Тому, що з цієї нагоди плянуються декларації і признання на честь теперішніх і колишніх поневолювачів чеського й словацького народів, Словацька Ліга звертає увагу, що вжиточність небіжчика президента Масарика вже пережилася. Це був він, що посіяв ворожнечу між чехами й словаками і це був він, що защепив нове чеське поганство. Той самий Масарик защепив ненависть між чехами й словаками, коли то чехи й словаки створили Чехо-Словацьку Республику на лад американської демократії.

Наслідник Масарика, апізер

(Докінчення на стор. 4-тій)

ПІЙ XII. ДЕСЯТЬ РОКІВ ПАПОЮ.

Рим, 3-го березня. — Папа Пій XII. обходив вчора десятиріччя з дня свого вибору головою Католицької Церкви. З усіх будинків Ватикану та з чисельних будинків в Римі звисали папські біло - жовті прапори. В цей сам день Папа Пій закінчив 73 роки життя.

ПІСЛЯ СМЕРТИ ПРОФЕСОРА РАКОВСЬКОГО

Надзвичайне засідання Американського Відділу Н.Т.Ш.; вшановано Покійного на засіданні У.К.К.

Ню Йорк, 3. березня. — У зв'язку зі смертю голови Наукового Товариства ім. Шевченка, проф. Івана Раковського, Американський Відділ НТШ відбув вчора після полудня надзвичайне засідання, присвячене пам'яті Покійного. Про великі заслуги Покійного для української науки та для української справи взагалі говорив голова Американського Відділу НТШ, проф. М. Чубатий, підкреслюючи при цьому хрустальний характер, великий патріотизм, відвагу і трудолюбивість св. п. проф. Раковського, що стояв на чолі та він передове представництво української науки в часах його найбільшого лихоліття.

Окремою згадкою вшановано вчора покійного теж на звичайному засіданні Українського Конгресового Комітету. Як довідуємося, в похоронах св. п. проф. Раковського, які відбудуться в цю п'ятницю в Нюарку, візьмуть офіціяльну участь представники центральних та місцевих американсько-українських організацій і товариств.

ПОЧАЛАСЯ БЛЬОКАДА СОВЄТСЬКОЇ РЕПАТРІЯЦІЙНОЇ МІСІЇ

Френкфурт, 3. березня. — Американська військова поліція оточила вчора кордоном озброєної сторожі будинок зложеної з вісімох осіб совєтської репатріяційної місії, яка відмовилася виконати розпорядок ген. Клея та до 1-го березня не виїхала з американської зони. В год. 8-ій зрана американці перетяли большевикам телефон і всі комунікаційні получення, як теж світло, газ, воду і доставу харчів. Ніхто не сміє ані вийти ані увійти до будинку, бо в тій хвилині буде заарештований. Ввечорі большевики звернулися, щоб їм допустити воду, але американці відмовили. Згідно з твердженнями німецької обслуги, большевики своєчасно нагромадили собі деякі запаси харчів. Наказ до бльокади дав ген. Клей, не хотячи викидати большевиків силою. Самі члени комісії виправдуються, що вони не можуть залишити свого посту без окремого наказу від їх командування в Берліні, бо в противному випадку їх вважали б за „дезертирів".

ШВЕЦІЯ ВІДКИДАЄ СОВЄТСЬКЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СПРАВІ РЕПАТРІЯЦІЇ.

Стокгольм, 3-го березня. — Шведський уряд з „великим здивуванням" прийняв до відома совєтське обвинувачення, мовляв, шведські власті переслідують та не дозволяють на поворот „на родіну" втікачам з Балтійських країн, і відкинув це обвинувачення як „чисту фантазію". Совєтський уряд звернувся в цій справі до шведського окремою нотою минулого понеділка.

Господарський відгомін політичного напруження між Америкою і Совєтами

У ВІДПЛАТУ НА АМЕРИКАНСЬКЕ ЕМБАРҐО СТРАТЕҐІЧНИХ ПРОДУКТІВ, СОВЄТИ РЕДУКУЮТЬ ЕКСПОРТ МАНҐАНУ І ХРОМУ ДО АМЕРИКИ.

Париж, 3. березня. (НИТ). — В останньому часі совєтський уряд мав рішити сильну редукцію свого експорту манґанової і хромової руди до Злучених Держав, як відплату за американське ембарґо на вивіз стратегічних продуктів і машин до Совєтського Союзу. Минулого року Америка дістала від Совєтів около 500,000 тони манґанової руди і 400,000 тонн вже замовлено на цей рік, крім около 150,000 тонн хромової руди. Манґан і хром є головними продуктами для виробу твердої сталі. Досі Совєти вивозили до Америки майже 75% своєї надвишки. В цьому році совєтський уряд задумує зменшити експорт манґану на приблизно 10 процент і хрому на 60 процент. В дипломатичних колах вважається, що причини цего є політичні та що зменшення совєтського експорту є не тільки відплатою за американське ембарґо, але теж збільшеним совєтським запотребуванням на виконання нової збросвої програми.

ТУРКИ ДЕПОРТУВАЛИ ДВОХ РОСІЯНІВ ЗА „ПІДОЗРІЛУ АКТИВНІСТЬ"

Істамбул, Туреччина, 3 березня. Турецький уряд видав наказ депортувати двох неназваних росіянів, обвинувачених в „підозрілій активности". Їх відставлено до совєтського кордону.

З. Д. ПОСЕРЕДНИЧАТИМЕ В ДОСТАВІ СОВЄТАМ МАШИН ДО ВИРОБУ ПЕНИСИЛИНУ.

Женева, 3. березня. — Світова Організація Здоров'я при Об'єднаних Націях робить заходи для посередничання в доставі американських машин для виробу пенисилини Совєтам і совєтським сателітам. Безпосередні совєтські заходи під цим оглядом мали бути безуспішні.

МОСКВА ПІДДЕРЖУЄ ЮГОСЛАВСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО АВСТРІЇ.

Лондон, 3. березня. — Совєтський представник на конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі мирового договору з Австрією заповів вчора повну совєтську піддержку югославським домаганням до австрійської території та в справі воєнних відшкодувань. Совєтське становище закінчило дипломатичні спекуляції щодо можливостей змін у відношенні Совєтів до Югославії з огляду на „бунт" Тіта.

КОМУНІСТИЧНІ П'ЯТІ КОЛОНИ В СВІТІ НА СЛУЖБІ МОСКВИ

АКЦІЯ МАСОВОГО ЗРАДНИЦТВА В КОРИСТЬ СОВЄТІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ. ТОРЕС ЗНОВУ МАЄ ГОЛОС

Париж, 3 березня. Після невдачного трюку з „мировою офензивою" Сталіна, цю саму акцію продовжує тепер Москва за посередництвом своїх п'ятих колон в демократичних країнах. Її почав вигодуваний в Москві комуністичний гавляйтер у Франції, Моріс Торес, закликаючи французів, щоби вони на випадок совєтського нападу на Францію нетільки не обороняли своєї країни, але ще й допомагали совєтській армії їх „визволити". За прикладом Тореса та на безсумнівний наказ з Москви пішли теж провідники большевицьких п'ятих колон в Італії, Англії і наостанці теж в Злучених Державах. Після цих „прінціпових" заяв, комуністичні п'яті колони починають тепер подрібно розробляти плян наказаної їм з Москви „мирової акції", ставляючи собі дві безпосередні цілі; послабити оборону своїх країн та не допустити до їх господарської відбудови. З тою метою вони ведуть кампанію проти здійснювання допомогового пляну Маршала та проти оборонного Атлантійського пакту, бо одне і друге є найбільшою перешкодою в совєтських імперіялістичних плянах. Большевицька п'ята колона у Франції і в цьому випадку веде перед. Вчора тут в одній з великих заль відбулося масове зібрання комуністів, на якому Торес повторив свої заклики до масового зрадництва на випадок війни зі Совєтами, закликаючи „тимчасом" до боротьби проти пляну Маршала та проти Атлантійського пакту. Нав'язуючи до розкриття комуністичної шпигунської сітки в тій країні включно з армією, Торес кричав, що він не дасть залякати себе цим та що комуністи продовжуватимуть цю свою зрадницьку роботу. В країні переведено цілий ряд дальших арештів у зв'язку зі шпигунством в користь Совєтів. Рівночасно в парляменті внесено законопроєкт, який забороняв би офіцерам армії належати до політичних партій.

ДАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ В КОРИСТЬ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Копенгаґен, 3 березня. Вчора тут відбулося таємне засідання парляментарного комітету закордонних справ, на якому — як повідомляють з добре поінформованих джерел — данський уряд дістав повну піддержку в політиці для участи Данії в плянованому Атлантійському пакті. Рішуче становище Данії в цій справі диктується в додатку фактом розбиття переговорів в справі окремого Скандинавського оборонного союзу. Тут вважається, що під час голосування в парляменті щонайменше 125 послів на всіх 150 буде за приступлення Данії до Атлантійського пакту. Свою виразну думку проти цего пакту досі висловили тільки комуністи, що мають дев'ять послів в парляменті. Вчора до столиці Данії прибув літаком премієр Ісляндії і вважається, що при цій нагоді теж він відбуде наради в справі спільної західної оборони.

МОЖЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН У ФІНЛЯНДІЇ

Гельсінки, 3 березня. Малий кількістю, але героїчний нарід Фінляндії, що ще так недавно з успіхом оборонив свою країну від большевицької навали, тепер знову опинився в смертельній загрозі, головно у зв'язку з організацією західної оборони. Негайно після того, як Норвегія виявила свою готовість приступити до Атлантійського пакту, відкидаючи совєтську пропозицію договору про ненапад, совєтські армії почали маневри в околиці Мурманська. Все це поставило Фінляндію в дуже складне політичне і господарське положення, з якого намагається тепер вийти фінський уряд. Вважається, що обставини можуть заставити Фінляндію змінити в дечому своє політичне і господарське відношення до інших Скандинавських країн, як теж перевести деякі внутрішньо - політичні і господарські перестанови.

ПРЕДСТАВНИКИ БЕРЛІНА БУДУТЬ НА НАРАДАХ ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Франкфурт, 3 березня. Три західні військові губернатори Німеччини погодились вчора, щоби представники Берліна були приявні на нарадах західно-німецької конституційної Асамблеї, не беручи участи в самих нарадах. Асамблея з успіхом продовжує наради над проєктом конституції федеративної західно -німецької держави.

НОВА ФУНЛЯНДІЯ ДЕСЯТОЮ ПРОВІНЦІЄЮ КАНАДИ

Лондон, 3 березня. Британський парлямент прийняв вчора більшістю 217 голосів проти 15 законопроєкт про прилучення Нової Фунляндії до Канади як десятої її провінції.

ВИВЛАСНЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПОСІЛОСТІ В РУМУНІЇ

Букарешт, 3 березня. Румунський комуністичний уряд видав вчора декрет про вивласнення останніх ще більших земельних посілостей, що не були охоплені законом з 1945 року. Землю відберуть власникам без будь-якої винагороди, а спротив проти цего будеться карати каторгою від трьох до 15 років.

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ВБИЛА СОВЄТСЬКОГО ПРИКОРДОННИКА

Брунсвік, 3 березня. Вчора тут повідомлено, що західно-німецька поліція вбила одного совєтського прикордонного сторожа, що загнався в британську зону за двома німецькими жінками, що втікали зі совєтської зони,, та намагався відібрати від них їх клунки. На крик рятунку надбіг німецький поліцай і як большевик з багнетом кинувся на нього, він вистрілив і бив його.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКЛИК ДО МАСОВОГО ЗРАДНИЦТВА

Американці мають тепер нагоду пізнати на французьких комуністах, якими будуть американські комуністи на випадок, коли б так Злучені Держави опинились у війні з Совєтським Союзом. І не тільки те. Це є теж нагода дізнатись, хто вже тепер, у мирі, буде паралізувати мілітарне скріплення демократичних потуг, чи взагалі усяку оборонну акцію демократій. Це, що діється тепер у Франції, буде повторене комуністами в інших країнах, а в першу чергу в Америці, бо вона справляє Кремлеві особливу журу.

Комуністи в Франції є поважною силою, на що склались різні причини, але про них тепер говорити не будемо. З тою силою мусить рахуватись кожна французька влада. Бодай так було досі. Коли ж сучасний уряд країни мусить тепер братись за якнайгостріші міри, звернені проти комуністичних провідників та Комуністичної партії, то видно, що до цього заставили його такі причини, що іншого виходу вже не було. Так і дійсно є. Комуністична пята колона взялась у Франції за таку акцію, яка є нічим іншим, а тільки зрадою країни, саботуванням її оборони перед ворожим нападом.

Ми вже згадували давніше промову Моріса Тореза, генерального секретаря французької Комуністичної партії, яку він виголосив на партійнім зібранні, а потім повторив публично, та якою взивав комуністів на випадок війни з Совєтами станути по боці тих останніх. Тепер цей заклик видруковано ще й в офіційнім органі партії.

Виглядає на таке, що Кремль дав приказ комуністичним партіям в европейських демократичних країнах публично виявити, що вони думають робити на випадок, коли б їхні країни опинились у війні з Совєтським Союзом. Відповіді на це появились уже не тільки в Франції, але й в Італії, а навіть в Англії. Хоч одні відповіді дуже ясні, а другі не такі виразні (як от в Англії), в практиці буде усе виглядати так, як є у відозві Тореза, що виразно взиває французьких комуністів до масової зради. Торез наказує комуністам на випадок війни Франції з Совєтами помагати Червоній Армії. Він твердить, що збросння Франції це не є ніяка оборона країни перед евентуальною ворожою агресією, а тільки підготовка до війни з Совєтами і тому треба цю акцію саботувати.

Так виглядають тепер комуністи в Франції. Такими є вони теж і в інших країнах, теж у Злучених Державах і Канаді. Давніше вони хоч закривали зраду і тим вводили не одного в блуд. Нині вже признаються до зради явно, одверто й голосно. Мабуть Москва зажадала від комуністів демократичних країн льояльности, виявленої на письмі. І вони, як бачимо, ту льояльність виявили. Що заставило Москву аж такого вимагати, годі знати, але можна догадуватись, що вона мусить бути таки добре залякана. Бо ж війни нема, ані нема познак, щоб Америка чи Англія збирались воювати. Теж не думаємо, щоб і Кремль захотів якраз тепер воювати, хоч хто його знає. Тому треба припускати, що мабуть американська допомога вільній Европі робить такі великі поступи, що вони стають загрозою дальшому існуванні большевицької тиранії в Европі. Звідси приказ Кремля саботувати Плян Маршала та все, що є злучене з відбудовою Европи та оборонним валом демократій проти комуністичних агресій. Та найголовніше тут це, що Кремль наказав комуністам зраджувати свої країни і вони слухняно цей приказ виконують. Це треба запамятати!

Злочин, що кличе до неба про пімсту

Перша половина нашого сторіччя буде записана справді кривавими літерами в історії людства. Недаром поет назвав її „добою жорстокою, як вивчиця". Дві світові війни, безліч менших воєн, революцій, переслідувань, нищень і руїн і всі вони велися під великими гаслами „волі", „визволення", „культури" і „цивілізації". Звичайно, війни та переслідування не нові в історії. Їх знають і старинні часи, багато їх записано і в середньовіччі. Але поняття масового народовбивства залишиться таки характеристикою нашого століття.

Аналізуючи всі жорстокості нашої доби часом можна знайти бодай якесь вияснення. Натомість жадних обставин ані вияснень не можна знайти в найжахливіших злочинах, що їх записала історія людства в злочинах большевизму.

Під час другої світової війни німецькі націстичні садисти допустилися злочинів, що на віки залишаться чорною плямою і ганьбою людства. Це було тільки малим виміром справедливости Нюрнберський засуд. Бо яку справедливість взагалі можна виміряти за мільйони жорстоко замучених, вбитих, живцем спалених в газових печах людей? Проте, ці злочини поповнено під час воєнного божевілля і їх допустилися злочинні маняки, яким їхній власний нарід та відповідальні державні мужі інших країн не потрапили наложити кафтанів безпеки своєчасно.

Але навіть ці злочини звироднілих нацистів бліднуть в обличчі найбільш рафінованих і найбільш жорстоких злочинів свідомого і пляннованого масового народовбивства, що їх вже протягом трьох десятків років допускаються за своєю залізною заслоною і насамперед в Україні кремлівські опирі. Символом тих безприкладних і найстрашніших та найжорстокіших злочинів масового народовбивства є розташоване над річкою Бог українське місто Вінниця, в якому під час німецької окупації відкрито до половини липня 1943 року в трьох місцях, разом 91 масових могил, в яких знайдено 9,432 трупів жорстоко вбитих в підземеллях місцевого НКВД людей, переважно українських селян і робітників. „Розкрилася земля і показалося пекло" — крикнула одна молода жінка — за словами очевидця — побачивши ці розкопані могили зі страшним жнивом смерти. Справді бо, під влаштованими гойдалками та майданчиками до танців большевицького „парку культури і відпочинку" та в городі і на одному з місцевих цвинтарів відкрито тисячі жертв большевицького пекла, на саму згадку яких кров стинається в жилах та від грози підноситься волосся на голові. А Вінниця під цим оглядом далеко ще не одинока. Вона тільки може послужити страшним символом найжорстокіших злочинів большевизму, що кличуть до неба про пімсту.

Кров і муки невинних жертв злочинного большевицького режиму не сміють пропасти даремно. Вони мусять прокляттям тяжіти над світом, аж доки не будуть покарані злочинці в Москві, як уже покарано тих в Берліні. За тисячі і мільйони жертв злочинного большевизму в Україні відповідальні не тільки самі опирі з Кремля, але й ввесь світ, як довго він толерує злочинців.

З метою познайомити наш загал бодай побіжно з цим большевицьким пеклом, що його відкрито під розкопаною землею у Вінниці, в найближчому часі почнемо друкувати на сторінках цього щоденника синтетичне звідомлення очевидців і документальних доказів цего большевицького злочину, що кличе до неба про пімсту.

Треба сподіватись, що про цей злочин буде всебічно поінформований теж ввесь культурний, зокрема англо-саський світ.

ПРОЦЕС В. КРАВЧЕНКА

Між еміграційно-національною Україною і колишнім совєтським службовцем В. Кравченком розігралася така собі мелодрама: праця Кравченка на Україні і його виразно „малоросійське" прізвище спонукало деякі українські чинники глибше зацікавитись цією особою, звичайно, в першу чергу з добрим наміром навернути В. Кравченка до українського середовища. Та тільки судовий процес в Парижі вніс повну ясність в це залицяння.

Хоч за межами адміністративного впливу Кремля перебувають сотні і тисячі втікачів включно з високими старшинами червоної армії і визначними інтелектуалістами, одначе лише Кравченкові поталанило стати голосною фігурою. Іншим просто по-дружньому радилось: „коли вже втекли, то сидіть тут тихо і не рипайтесь". І тому хоч з першого погляду справа В. Кравченка досить ясна, все ж таки за його епопеєю криється багато таємниць. Сам „виновник торжества" не є ніякою визначною особистістю, не є ні політиком, ні філософом. Коли б залізна заслона мала б щілини, західній світ мав би честь гостити в себе сотні і тисячі кравченків, цих звичайних технічних виконавців розпоряджень Кремля. Процес В. Кравченка скорше всього виглядає на політичний експеримент: це є спроба перевірити доцільність або навмисне пропагування певних політичних поглядів, зв'язаних з майбутньою долею Росії. А тому, що ці погляди ворожі для України, а на зовнішньому форумі вони просто авантюрницькі, ми з свого боку мусимо все зробити, щоб їх, так би мовити, розвінчати і доказати, що вони не мають нічого спільного з західнім поняттям про ідеали свободи, яких начеб-то російським репрезентантом являється сьогодні сензаційний В. Кравченко.

Росія протягом своєї історії давала (і дає) найбільше політичних емігрантів, які складалися переважно з поневолених нею народів. Російські ж емігранти-революціонери використовували широкі демократичні свободи західнього світу, щоб підготовити на зміну старого (на їхній погляд віджитого деспотизму) новий деспотичний лад, ще більш рафінованіший у своїх засобах поневолення.

Політична програма В. Кравченка для майбутньої Росії подібна з аналогічною програмою московських большевиків і апологетів „зарубежной" Росії. Це програма невідривности від властивої Росії загарбаних в різні часи неросійських народів. Якби це парадоксально не звучало, але в цьому пункті В. Кравченко є сьогодні прямий союзник московського Політбюра. І не деспотична політика уряду сучасної Росії є сьогодні найпекучішою проблемою червоних і білих росіян, а доля за майбутнє (поважно загрожене) своєї імперії. Цю свою большевицько-білоемігрантську програму Кравченко досить ясно виклав в перебізі процесу, але він історично противився, щоб свою програму виклали поневолені Росією народи. І це зрозуміло. Бо Політбюрові, білоросії і Кравченкові залежить на одному: здеорієнтувати політичну увагу в той спосіб, щоб при очікуваному зударі Росії з заходом (подібно як це було недавно з Гітлером) скомпромітувати в обличчі висунених на захід поневолених Росією народів чергового „визволителя" і таким чином врятувати Росію. Що ці твердження не є пропагандою, легко переконатись прослідкувавши, чим затурбована сьогодні большевицька пропаганда. Зокрема в неросійських республиках день і ніч при нагоді і без нагоди вдовбується в голови затурка-

(Докінчення на стор. 3-тій)

В чому наша власна вина?

Під таким наголовком помістив Б. М. статтю у бельгійській газеті „Вісті" в числі з 1 лютого ц. р. У цій статті пишеться, між іншим, таке:

Право і справедливість самі по собі існують лише в теорії — в практичному житті їх нераз треба навіть силою вміти виборoти та підпери. І тому ми, українці, не зуміли дотепер оборонити наші природні права, бо як національна спільнота ми часто були дуже слабі. Ми маємо славну історію, ми все змагалися та вміли приносити жертви, але кількість жертв не завжди перерішує.

Не менше важною є правильна оцінка ситуації, **правильне опридлення всіх наших власних хиб і недотягнень**, що у першій мірі спричинюють нашу національну слабість. І уважний спостерігач не тяжко зорієнтується, що одною з наших найбільших слабостей, чи хиб — **це** брак повного об'єднання і сконцентрування всіх наших національних сил. Цього конечно вимагають колосальні труднощі нашого визвольного змагу. І не диво, що в час найбільшого поневолення, яке наш народ зазнав, в цей час у нас пишеться і говориться далеко більше про необхідність повної консолідації наших сил. І від кількох років ведуться вже переговори, але треба признати, що помимо великих поступів та поліпшень не досягли ми ще стовідсоткової консолідації. Маємо вже найвищий політичний центр — Українську Національну Раду, але там, на жаль, ще не засідають представики нашого консервативного руху — гетьманці. Маємо Виконний Орган, але там ще не співпрацює одне середовище, що входить в склад Нац. Ради. А щобільше: ми бачимо, що на низах ще далеко не дійшло до гармонійної і щирої **співпраці всіх середовищ!** Всі ми знаємо, що у нас міжпартійні змагання не відбуваються завжди у здоровому способі конкурування. І є зайво підкреслювати, що якраз це є одною із наших найбільших хиб, бо витрачається так національну силу на внутрішні поборювання, замість для наших спільних національних потреб! Отже, в чому річ? Де лежать причини, що всі нібито хотять об'єднання та порозуміння, а все ж таки до нього (головне на низах) ще не доходить?

І тут ми прийшли до есенсії наших думок: ми добачуємо основну причину цього не у великих перешкодах, які би можна було усунути, але лише в певному неправильному психічному наставленні деяких наших політичних середовищ. І, на нашу думку, не є цілковито тяжко дійти тут до радикальних поліпшень. **Це все є питання доброї волі!** Треба лише, щоб ми собі усвідомили, що сьогодні ні одна наша політична партія не може претендувати на виключну позицію у нашому суспільному житті. Треба собі усвідомити, що ні одна наша політична партія чи середовище не має так досконало розв'язані всі питання наших теперішніх визвольних змагань та пізнішого державного будівництва, щоб могла претендувати на монополь у цьому. Ні одна наша політична партія чи середовище не має достатньої кількості вишколених та вироблених людей, щоб могли претендувати обсадити тепер і пізніше на рідних землях усі важніші пости лише „своїми людьми". Та ні одна наша політична партія чи середовище не є так сильним, щоб могло само, без співучасті інших, щось путнього досягти у наших теперішніх визвольних змаганнях. Нам бракує і політичного і державницького вироблення, бо воно росте лише передаючись з генерації на генерацію. Тому ні одно наше середовище не має виробленої політично-ідеологічної концепції у викінченій, досконалій формі. А численність „членства" чи прихильників ще далеко не значить, що дана група має найліпшу концепцію розв'язок всіх наших політичних, державноправних, соціяльних, економічних і т. ін. проблем. Тому цілковито правильно зроблено, що в Нац. Раді дано пости і тим середовищам, що може тепер ще не мають масового „членства", але що мають певне політичне чи ідеологічне обличчя, що їх оправдує і оправдуватиме грати певну ролю у нашому політичному житті.

Отже, коли кожна група усвідомить, що вона сама нічого великого не може досягти і що абсолютно мильний був її шлях у минувшині, якщо вона на це претендувала, тоді кожна група буде **сама** шукати щирої співпраці і повного порозуміння з іншими. І це є важне не лише для верхів, але **і для низів, де шкідливе, безоглядне взаємне поборювання сьогодні ще найбільш відчувається.** А приступаючи до тісної співпраці, аж ніяк не треба тратити щось зі свого ідеологічного багажу, бо для нації ідеологічна диференція не шкодить, але, навпаки, є корисна, бо де є більше поглядів, там і найдуться більш мудрі розв'язки.

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

38)

Всі засміялися. Робилося шумно. Кальчук замовив заздалегідь вечерю. Почував, що не може як слід зібрати думок, атмосфера надто згущена і нерви перевтомлені. — Треба, мабуть, кудись вийти або хоч сісти збоку...

— Пан прем'єр сказав, що люди мусять бачитись, — долітає до його вуха якесь речення, — а в останній п'єсі „Нові люди" шість трупів... — Знов сміх... — Я вам раджу, люди чесні, на цьому місці заплакати, — чути голос Калини. — Коли по сцені трупи валяються, мов дрова, — не до сміху...

— Ну, Маруся все таки грала, — каже Чорний.

— Маруся завжди грає. Навіть, коли з волі Селегія два рази мусіла вмерти. Селегій, як дивитись збоку, робить враження артиста з Божої ласки, тільки з переборщеною фантазією. Він також пише.

— Він, кажуть, конечно хоче бути Кропивницький...

— Йому бракує таких вусів, як мав Кропивницький...

Наближається восьма. Години тут ідуть чітко і поспіхом. Кальчук пройшовся до малого сальону. Проба летючої естради скінчилася, і стільці театрально стоять, хто де хоче. Порожньо. Кардаш слухав у дев'ятці вісті. Гаріс-Морський ще сидів у Зимовнику. Зорин та Ірлявський фехтували на зеленій канапі, Димкевич домальовував на своєму горищі плякат з приводу Нового Року, а Ґренджа-Донський, що тількищо повернувся з редакції „Нової Свободи", доїдав вечерю і сміявся з дотепу, що йому оповідав невеличкої постаті добродій з хитрацько-черствим виразом на прізвище Чірчак.

Кальчук пішов на хвилинку пройтися. У голові вже гуртує думки, що вирують, мов вода, яка спадає з якоїсь гори. Думки налягають, їх багато, вони вимагають вислову. Кальчук не має місця, все тут зайнято. Тісно в голові, в повітрі, у стінах гостинниці.

За п'ятнадцять хвилин Кальчук повертається до малого сальону. Тут уже Зорин, Гаріс і Ірлявський. Входить також Кримський...

— А, а! Аполон! — каже Зорин. — Як там ваші музи? Дрлами, каже Селегій, тепер не в моді...

— А ви вже написали рецензію? — питає Кримський. Саме входить Донський, і Кримський зустрічає його театрально: — А! Ваше високоблагородіє! Вітаю уклінно і прошу зайняти місце Зевса нашого Олімпу на „Говерлі".

— Хе-хе-хе! — хехоче добрячим хехотом Донський...— Займаю, але місце Аполона...

—Це вже зайняте... Беріть, що дають...

— Цікаво, хто сьогодні держить слово, — каже Донський...

— Кальчук держить слово. Панас Кальчук... І, якщо дозволите, то я вже з цього самого місця, одразу заграю і тут свою передову ролю. Відкриваю ці чергові наші сходини. Поети, мистці, філософи. Дивимось у вічі правді і шукаємо її вислову. Ми зараз трохи модні. До нас прибувають люди, і, як каже геніяльний Рогай, ми торпедуємо мало не цілий світ. Варто лиш покрутити радіоапарат, і перше слово з Варшави— це буде якесь погане слово про нас...

Карпатська Україна? Яка це гарна річ. Нагадує корабель серед бурі, танець на вулкані. Пливемо і не знаємо, чи допливемо до берега. Пливемо з історії і в історію. Пливемо, мабуть, щоб здійснити чиїсь заповіти, яких ми навіть не знаємо...

Я гадаю, що ідеали наші сягають куди далі, ніж щоб вести тільки боротьбу з москвофілами та твердим знаком, хоча і ці останні символи дуже великого мірила і ми, щоб лишити для нащадків якийсь доказ відваги, ми повинні також не тільки робити уряд, але й думати... Хто має думати? Міністри? Помиляєтесь. Політики нашого часу склали з себе цей обов'язок. Але думка повинна бути, і її повинні десь плекати... І це маєте робити ви, панове... Поети. За те вас колись згадають і сто років по вашій смерті десь в куточку міського парку вам поставлять пам'ятник. Такий собі сидить бронзовий Донський на шматочку каменю, а над ним бронзова муза тримає бронзову галузку миртy... В його тіні ночами цілуватимуться панночки, а на лисому чолі сідатимуть горобчики...

І от один з кандидатів на такого пам'ятника, наш шановний Кальчук, засвідчить сьогодні перед вами, що в його голові такі думки є і він не думає з ними ховатися. Він їх нам висловить. А щоб нам при цьому не перешкоджали звичайні смертні, що там танцюють, прошу ласкаво зачинити щільніше двері... Прошу, отже, колеґу Кальчука...

Всі сиділи пристойно біля столу, і тільки Кардаш ходив по кімнаті з закладеними руками. Кальчук стояв на розі столу, опершись на спинку стільця. Зорин покашлював під грубкою, намагаючись запалити недокурену цигарку.

Кальчук підняв голову. Видно було звичку. Він буде зараз говирити. У ньому вже готові думки і готові слова, щоб їх виявити. — У червні, цього року, — почав він, — мені довелось побувати в Італії. У Празі того часу гостив знаний лорд Ренсімен. Він хотів з висоти безжурної дипломатії розв'язати деякі історично-філософські проблеми, що наростали протягом віків. Бек тоді їздив до Берхтесґадену, так бе мовити, на поклін до хана сучасної Золотої орди.

Одного разу я сидів з приятелем художником на терасі руїн в Помпеї і дивився на синю затоку. Вода переливалась перлямутром. На синьому, мов емаль, обрії, бриніли контури острова Капрі.

(Дальше буде).

Світова демократія проти московського імперіялізму

(Конференція ліберальних рухів поневолених народів у Лондоні).

Ще в квітні 1947 р. відбулася в Оксфорді (Анґлія) інтернаціональна конференція лібералів з участю делеґатів ліберальних рухів таких країн як В. Британія, Америка, Канада, Франція, Бельгія, Голяндія, Італія, Німеччина, Еспанія, Швайцарія, Швеція, Фінляндія, Туреччина, Данія, Півд. Африка та інші. Таким чином утворилося поруч з „Селянським Інтернаціоналом", поруч з Міжнародним Соціялістичним Союзом, також Міжнародне Об'єднання Лібералів.

Назву „лібералі" вперше вжито в Еспанії на початку XIX. віку для означення руху, що бореться за політичну, релігійну і всякі інші свободи. Найбільшого розвитку ліберальні партії досягнули в Анґлії, Канаді та в Америці. У Канаді Ліберальна Партія стоїть при владі вже більше 20-ти років. До кінця другої світової війни не було міжнародного союзу лібералів. Тепер, перед загрозою большевицького тоталізму, всі політичні сили, що хочуть свободи, об'єднуються для оборони права народів і окремих осіб на вільне, незалежне життя, без страху і гноблення.

Ліберальний Інтернаціонал або Світовий Ліберальний Союз має свій осередок у Лондоні. Президент Ліберального Союзу — відомий еспанський демократичний політик і письменник С. де Мадаріяґа. Під його головуванням, з почину Ліберального Інтернаціоналу, скликано в Лондоні 26—28 січня 1949 р. конференцію лібералів народів, поневолених большевицькою Москвою. На цій конференції були такі делеґати: Долапчев, Карастоянова (Болгарія), Кодічек, Странскі (Чехословаччина), Де Мадаріяґа (Еспанія), Перліц, Ронімоіс (Естонія), Цаксте (Латвія), Кузмінскас, Закевіціус (Литва), Сеневіч, Бальон (Польща), Біяну, Ілієску (Румунія), Станковіч (Угорщина), Панчук, Сальський (Україна), Авакумовец, Йовановіч (Югославія). Окрім того, М. Гавриловіч від Селянського Інтернаціоналу Письменників (ПЕН-Клюб).

Як відомо, організації для утворення об'єднаної демократичної Европи діють у згоді між собою: „Об'єднана Европа" (під проводом В. Черчіла), „Західня Унія", „Рух европейських федералістів" і інші. Дотепер у цьому русі не були належно представлені демократичні рухи народів, поневолених большевицькою Москвою. Тому конференція ліберальних груп з-за „залізної заслони" в Лондоні зробила добрий почин у цьому напрямі. Зокрема треба відзначити резолюцію цеї конференції в справі України:

„Тому, що вільна, незалежна і визнана Українська Держава, створена після першої світової війни, була окупована силами ворожими до свободи тим способом, як багато держав були окуповані в часі й після другої світової війни, і з уваги на те, що хоч тепер Україна є членом організації Об'єднаних Націй, однак уряд і представники Совєтської України не репрезентують вільного українського народу, а діють тільки як знаряддя московського совєтського уряду, — постановлено, що представники вільних і демократичних українських рухів мають бути теж запрошені брати участь у „Европейському Русі".

Це рішення має велике значення для України і для світу. Бо на підставі цього рішення в Лондоні створено постійний комітет „лібералів на чужині". До цього комітету належать по два представники від кожної національної групи лібералів. Українських лібералів у цьому комітеті представляють пп. Мохайло Опаренко і Михайло Добрянський.

На конференції „лібералів на чужині" виявлено причини, чому представники ліберальних партій з країн диктатури мусять перебувати на еміґрації. Також проблема співпраці лібералів поневолених Москвою народів була докладно обговорена на конференції. Конференція ухвалила звернутися до Селянського Інтернаціоналу і до Соціялістичного Інтернаціоналу з пропозицією співпраці всіх демократичних сил, що тепер мусять перебувати за межами своїх країн.

В декларації представників ліберальних рухів европейських націй, позбавлених свободи, сказано між іншим: „Свобода є одна і неподільна. Загроза свободи не може бути обмежена через поділ Европи на зони впливу... Способи, якими позбавлено свободи Естонію, Латвію, Литву, Польщу, Чехо-Словаччину, Угорщину, Україну, Югославію, Румунію, Болгарію і Албанію, можуть бути попередженням для вільних народів супроти нападу ззовні... Ми віримо, що наша участь в обороні свободи буде успішна, якщо ми подамо собі взаємно руки".

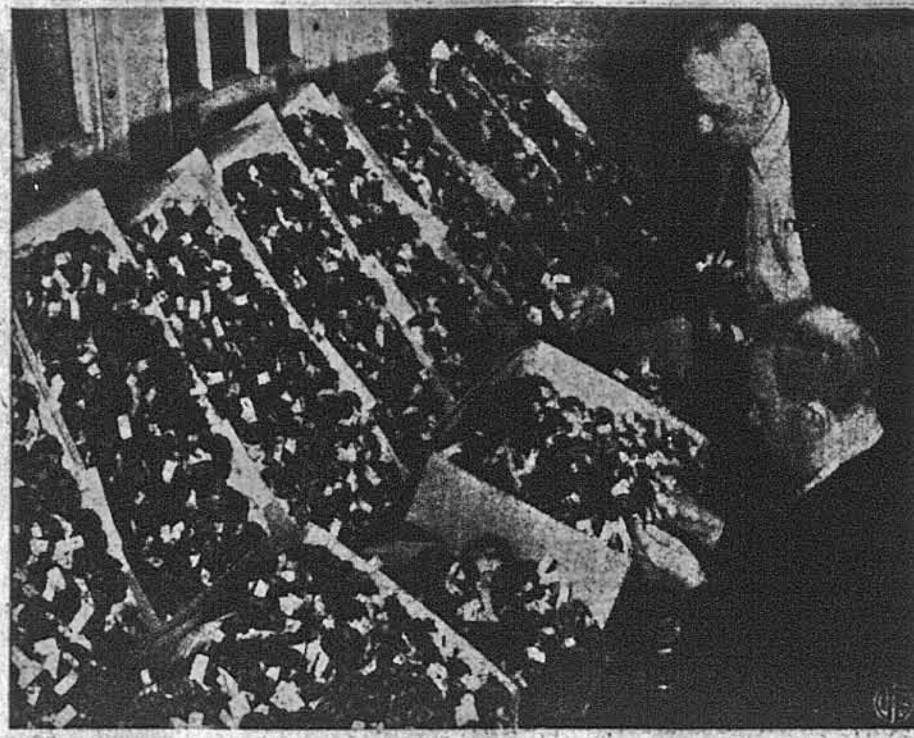
Українські учасники цієї конференції — п. Богдан Панчук і п. Юрій Сальський — пильно працювали, щоб українська проблема і український демократичний рух були відповідно освітлені на нарадах і в пресі. Зокрема великий успіх мала промова п. Панчука на вічі, що відбулося під протекторатом Ліберального Інтернаціоналу 28 січня в залі Кекстон у Лондоні. На вічі головував президент Світового Союзу Лібералів п. де Мадаріяґа. Крім того, промовляли чотири особи, між ними п. Панчук за Україну. Українські делеґати на конференції лібералів у приватних розмовах і на вічі підчеркували, що українські політичні організації утворили Українську Національну Раду, як єдиний політичний провід, у якім всі загально-національні справи вирішуються шляхом взаємного порозуміння. Цей факт робив на чужинців велике враження, бо це не у всіх поневолених народів дійшло до створення таких політичних центрів.

В своїй промові п. Панчук сказав, між іншим, що він як українець з походження може говорити в справі України і українських еміґрантів, хоч він канадієць: „Українські еміґранти, казав п. Панчук, тепер як і завжди подають руки разом усім щирим прихильникам свободи, щоб ми могли всі досягнути ліпшого і щасливішого стану в світі від сьогодні, щоб усі народи всякої раси, кольору і віри могли вільно жити на свій природний і традиційний лад, вільно збиратися де і коли вони хочуть, вільно працювати, учити і вчитися, володіти своєю власністю, користатися плодами своєї праці, вільно писати, читати, говорити, репрезентувати і бути репрезентованими і користатися всіми цими благами, якими вільні люди можуть хотіти користатися, — іншими словами, коли лібералізм, вільно установлений волею народу для народу і через нарід, буде правити в кожній країні, як він тепер править в деяких країнах".

Далі в своїй промові п. Панчук подав число українських еміґрантів у різних країнах, відомості з історії українського народу та факт утворення незалежної України в час першої світової війни.

Українські представники на конференції лібералів у Лондоні по закінченні нарад зразу вступили в контакт з **Европейським Рухом**, що об'єднує прихильників вільного, демократичного розвитку всіх народів Европи. До цього руху виявляють великий інтерес демократи Америки, Канади, Анґлії, Франції, Італії і інших вільних народів, що мали своїх представників на конференції, „лібералів на чужині" в Лондоні. Участь українських лібералів — демократів у цьому русі має і буде мати далі поважне значення для українського визвольного руху.

Інформаційна Служба Виконного Органу УНРади.

ПОЛЕ МАКІВ — НАРАЗІ В ПАЧКАХ.— Отсе, що перед нами, це підготовка до тижня, що попереджує „Меморієл Дей", коли то американські ветерани по всіх вулицях причіпляють червону квітку (мак) прохожим, надіючись дістати в відплату жертву на ветеранський фонд, призначений на допомогу ветеранам та їх родинам, що знайшлись в біді. Ці маки виробляють в Менло Парк ветерани, що живуть в Ню Джерзі Гом для вояків-калік, як це бачимо на цій картині.

Зголошуйте вільні місця праці!

В останніх тижнях чимраз частіше прибувають до нас транспорти скитальців з Европи. Завдяки великій та успішній праці З.У.А.Д.К. цими транспортами прибуває велика кількість українців.

У звязку з цим Філадельфійський Переселенчий Осередок звертається до громадян Філадельфії та околиці з гарячим проханням зголошувати до Осередку вільні місця праці. Прохаємо про те українців, які є босами та робітниками у фабриках та інших підприємствах.

Коли у підприємстві, де Ви працюєте, є сьогодні якінебудь вільні місця, повідоміть про те листовно або телефонічно голову Переселенчого Осередку п-ню Штогрин на слідуючу адресу: Mrs. Helen Stogryn, 4753 N. Hutchinson St., Philadelphia 41, Pa. Tel.: GL 5-2573.

Ця справа буде актуальною упродовж щонайменше цілого 1949-го року і тому повідомлення про вільні місця праці прохаємо присилати і у майбутньому. Витніть або запишіть собі вище подану адресу. Ваші повідомлення багато допоможуть новоприбуваючим українським скитальцям та Переселенчому Осередкові у їхній праці. — Не відмовте Вашої співпраці!

Переселенчий Осередок при З.У.А.Д.К. у Філадельфії

Процес В. Кравченка

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ним мешканцям одна і та думка: мовляв, ви, українці, білорусини, грузини, вірмени і т. д. покищо існуєте лише дякуючи великому братньому народові, і без його опіки і допомоги ваше існування виключене. По війні в Києві було збудовано пам'ятник, на якому вибито слова Леніна про те, що вільна Україна можлива лише в складі з Росією. Вже за декілька років перед другою світовою війною, відчуваючи небезпеку для цілости „тюрми народів", большевики в своїй пропаґанді почали все частіше і нахабніше наспівувати цю пісеньку. Війна виправдала їхні побоювання: в міжчасі військового хаосу, не зважаючи на досить несприятливі умови, національно-визвольні рухи набрали такої сили, що совєтська пропаґанда в своїх розпачливих зусиллях тепер кидається від істерики в істерику.

Кравченко виступає проти терору Політбюра і НКВД. Але ніщо не буває без причин. І Сталін не для забави діє методами терору. Ось так: ні з сього ні з того одних наказує вішати, других на Сибір. Причина сьогоднішнього терору закорінена глибоко в державно-національній традиції російського народу. **В великій мірі московський терор — це наслідок колоніяльної політики Росії.** Не на кожний нарід однаковою мірою падає меч „пролетарської диктатури". В'язниці і поправно-трудові табори Сибіру напхані не пропорційно: відсотковий склад їх вказує на те, що російський нарід є упривілейованим і не так карається як інші. Або хіба такого нищення письменників, учених, артистів зазнав російський нарід, як приміром український. На це джерело колоніяльного терору Кравченко чомусь не вказав, а навпаки заперечив.

Свою долю В. Кравченко зв'язав з долею вимираючих решток російської еміґрації, зокрема зколишніми співробітниками Леніна меньшовиками, з людьми, які з різних непорозумінь просиділи за кордоном тридцять років і тепер лише задоволено потирають руками, захоплюючись територіяльними здобутками товариша Сталіна. Зараз в своєму безнадійному становищі вони перейняті тією ж турботою, що і їхні московські колеги з Політбюра. Це черговий заговор проти свободи. І не маючи можливости там до боротись за цілість завоювань, вони покищо для цієї мети вибрали західню свободу. Не може той дійсно боротись за свободу, який хоче цю свободу відняти у інших.

Скомпромітувати західню політику в очах поневолених Москвою народів, що чекають від цього здійснення демократичних свобод, щоб таким чином у боротьбі Росії з заходом привернути ці народи на свій бік, піднести авторитет і політичну ваґу захирілої російської еміґрації і підготовляти ґрунт для перебрання цією еміґрацією в цілості політичної спадщини від большевиків, це — на мою думку — політичний сенс процесу Віктора Кравченка.

Л. Лиман.

За участь вільного українства в европейському русі

Заходами Ліберального Інтернаціоналу (Світової Спілки Лібералів, з участю делеґатів таких країн: В. Британія, Америка, Канада, Франція, Бельгія, Голяндія, Італія, Німеччина, Еспанія, Швайцарія, Швеція, Фінляндія, Туреччина, Данія, Півд. Африка, та при помочі Британського Ліберального Товариства в днях 25—28 січня ц. р. в Лондоні відбулася Конференція представників ліберальних рухів поневолених народів. В Конференції взяли участь: Альбанія, Болгарія, Чехословаччина, Естонія, Мадярщина, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Еспанія, Україна і Югославія. Як гості, на Конференції були присутні відпоручники Міжнародного Селянського Об'єднання, Міжнародного Об'єднання Робітників Пера (ПЕН-клюб) і Европейського Руху.

Під час Конференції ухвалено цілий ряд резолюцій і створено постійний Комітет, в якому заступлені ліберальні рухи всіх тих країн, поневолених тоталітарним режимом. Одна з резолюцій, яку прийнято одноголосно всіма учасниками, відноситься до українського питання і говорить так:

„З уваги на те, що вільна і самостійна Українська Держава, створена і визнана, по першій світовій війні була знищена ворожими волі силами в такий самий спосіб, як багато інших держав під час і по закінченні другої світової війни,

і з уваги на те, що, хоч Україна є членом ООН, її уряд та представники не заступають вільного українського народу, а є тільки рупорами совєтського московського уряду,

ухвалюється, що представники вільних і демократичних українських течій повинні бути запрошувані до участи в загальному русі Европейської Вільности і Об'єднання".

Загальна резолюція Конференції стверджує: 1) Воля є одна і неподільна і Европі загрожує втрата її, коли хоч одній нації забереться право до волі. 2) Оборона волі — обов'язок всіх чоловіків і жінок. Ця оборона — це в першу чергу повне повернення поневоленим народам їх національної незалежности та волі їх країнам. Коли це не буде осягнене, волю встратить кожна вільна нація. 3) Боротьба за волю мусить бути продовжувана і доведена до переможного кінця, незалежно від того, чи йдеться про поневолення країни з-зовні, чи створення диктатури в нутрі.

На закінчення Конференції в Кекстон Гол відбулося масове віче для англійської публіки. Головним промовцем на вічу був проф. С. Де Мадаріяґа, голова Ліберального Інтернаціоналу та голова Культ.осв. Комісії в загальному Европейському Русі Об'єднання Европи, а побіч виступали з промовами представники поневолених червоним тоталізмом народів. В імені українців виступав з доповіддю сот. Б. Панчук, який головну увагу в своїй промові присвятив визвольним змаганням українського народу, починаючи з 1918 р. — до сьогоднішніх днів з діями Української Повстанської Армії. Зібрана публіка нагородила українського промовця бурхливими оплесками.

Про хід нарад Конференції широко інформувала англійська преса та радіо в передачах для Европи. (У. Д.)

СЛОВАЦЬКА ЛІҐА З НАГОДИ ДНЯ МАСАРИКА.

(Докінчення зі стор. 2-гої).

націстів і комуністів, д-р Едвард Бенеш, був ще гіршим ніж Масарик, бо переводив у практику ідеологію Масарика. Коли Масарик тільки заохочував комуністів і націстів поширяти свою владу в Чехословаччині, Бенеш запродав чехів і словаків Сталінові.

На підставі таких виводів Словацька Ліґа остерігає президента і губернаторів стейтів, що б вони наново не вславлювали Масарика й Бенеша і не пхали ще дальше чехів та словаків у большевицьку неволю. Зате хай вони звертаються до Обєднаних Держав за прослідженням недолі чеських і словацьких робітників, як цього домагається Американська Федерація Праці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Зі Союзового життя в громаді.

В неділю, 20 лютого відбулося у нас торжество, присвячене 40-літтю Бр. св. Стефана, 221-го відділу У. Н. Союзу. Про це офіціяльно буде звідомлено секретарем.

На другий день з нагоди побуту у нас головного предсідника, п. Мурашка, відбулися організаційні збори відділів шікаговської округи. Були заступлені відділи 106, 125, 220, 221, 252 і 379.

Головний предсідник у своїй одногодинній промові ствердив, що У. Н. Союз зростає в членстві й майні. Він порівняв У. Н. Союз до великого господарства, що має 467 складових частин — відділів. Головне господарство багатіє, як його члени працюють, а знов члени багатіють, як мають добрих господарів. Складові частини У. Н. Союзу є великі й малі, є відділи, що зростають, але є й такі, що сидять на місці, а то й маліють.

З шікаговських відділів зростають такі відділи: 221, 125, 379, 220, 106, 252, 259. Менший зріст виказують відділи: 22, 33, 301, 222. Зменшуються в членстві відділи: 176, 415, 243, 216, 425, 214. Відділ 139-й за останніх 5 літ стоїть на місці. У. Н. Союз слідкує за зростом відділів й шукає причини зросту чи упадку деяких відділів.

Головний предсідник дальше ствердив, що У. Н. Союз спопуляризував імя України своїми англійськими виданнями, такими як Історія України і др. Дотепер продано вже кілька тисяч примірників Історії України в англійській мові. Це значний успіх, коли зважити, що того роду книжки найтяжче продати. У. Н. Союз видав також твори Т. Шевченка й Франка й за те хвали не хоче, але з нагоди організаційних зборів треба людям пригадати, що У. Н. Союз робить. Тепер настали тяжкі часи для народу, з якого ми походимо. Але ми всі в Союзі віримо, що режім Сталіна впаде, як упав Гітлер й Мусоліні.

В дискусії над порушеними справами забирали слово союзовці: Харкавий, Васильовський, Максимюк, пані Подола, д-р Смук, головний контрольор Іванчук, голвний радний Шпікула, Любас.

В дискусіях зачіплено справи відділових видатків адміністраційних. Над цею справою йде дискусія вже 10 літ і все виходить так, що якби Союз мав покривати видатки відділів, закуповувати бібліотеки для громад, давати більші стипендії, то на те все нема ради так довго, доки не можна піднести вкладок. Бо кожному ясно, що як росте державний буджет, то в парі з тим зростають й податки!

Підчас дискусії присутні довідалися, що виданням англійсько-українського словаря зацікавилась фундація Ракефелера, й вже в тім напрямі зробила певні кроки, що У. Н. Союз все стремів до централізації малих відділів на добровільних умовах відділів; що скитальці перестають бути скитальцями з хвилею прибуття до американського порту; що стара еміграція старіється й радо передала би молодій імміграції провід у відділах; що є деякі виїмки в твердженню, що У. Н. Союз не платить т. зв. Сошиел Секюріті за своїх секретарів.

Головний предсідник, відповідаючи на запити, заявив, що всього 3 людей звернуло Союзові стипендію та що дотеперішна допомога українським студентам є така мала, що У. Н. Союз ненадіється звороту. Конвенція мусить відбуватися що 4 роки, бо того вимагає закон.

Цього року припадає 55-ліття існування У. Н. Союзу й союзові громади повинні вже тепер застановитися над влаштуванням імпрез з цеї нагоди, закінчив голвний предсідник. Організатор Союзу, п. Д. Білецький, подякував урядникам відділів за кооперацію й на тому збори закінчено.

Зборами проводив гол. радний Шпікула, а секретарював підписаний.

Степан Куропась.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Г., Торонто, Онт. — Як бачите зо статтей, поміщених у „Свободі" з нагоди процесу В. Кравченка в Парижі, справа ця складна. Ми теж тої думки, що в процесі йдеться головно про те, щоб здискредитувати перед світом кремлівську владу. Проте не можна не брати під увагу тих завваг, які піднімає, наприклад, Л. Лиман у своїй статті про процес Кравченка. Тільки, що все це треба провірити, заки рішитись, як в даному випадку поступити. Теж памятаймо, що нині вже світ знає, що уявляє собою большевицька влада. Це не те, що було ще тому кілька років! Паризький процес на ділі не дає нічого нового у боротьбі з Кремлем і не є під тим оглядом „сензаційним".

МАБУТЬ РОЗПОВІДАЄ ПРО СВОЇ НОВІ ТРИЮМФИ! —„Бейрон", що йогобачимо справа, дістав знов найбільші відзначення на виставці псів в Медисон Сквер Гарден, а його власниця, акторка Петріша Морисон, горда з цього і рада, як можна судити з усміху на її обличчі.

Нова книжка про допущення й розселення „Д. П."

Закон з 1948 року про скитальців є чимось новим в імміграційній історії Америки. Вперше за всі часи американський нарід з людського почуття взяв на себе так би мовити колективне зобовязання прийняти й розселити певну групу імігрантів. Успіх тих заходів буде залежати від співпраці громад, організацій та окремих осіб по цілій країні. Для того ті організації і окремі особи повинні знати головні постанови закону про Ді Пі., як рівнож і зобовязання, що торкаються Ді Пі після їх прибуття до цеї країни. Ці інформації подано в книжці, яку щойно видано заходами Загальної Ради. Назва книжки — „Допущення й Розселення Ді П. в Злучених Державах.

Багато постанов закону про Ді Пі підпало гострій критиці і президент Труман, так само як і Демократична партія, обіцюють перегляд закону. Сподіваються, що 81-ший Конгрес ухвалить деякі зміни чи додатки до закону ще до кінця — в липні 1949 року — першої сесії конгресу. Зогляду на те, що багато є суперечних справ, остаточне рішення обидвох палат правдоподібно буде винесене не на початку, а при кінці першої сесії. Коли закон буде змінений, Загальна Рада видасть друге видання своєї книжки. Тим часом діє сучасний закон про допущення Ді Пі і його постанови є обовязуючими.

Книжка про допущення й розселення Ді Пі в Злучених Державах не тільки підсумовує важніші постанови сучасного закону, але й пояснює їх. Згадано там, які скитальці можуть з нього скористати, які ні. Пояснюється розпорядження про допущення сиріт-скитальців і про те, хто їх може виписувати. Є також інформації про перевезення Ді Пі з Европи до Злучених Держав. Взагалі згадано про всю процедуру, яку треба перейти як в Европі, так і тут.

В одним відділі книжки є мова про те, як може скиталець, допущений тимчасово до Злучених Держав, змінити своє правне становище на становище сталого іміґранта. У відділі, де згадуються закони і зобовязання, які торкаються скитальців після їх приїзду до цеї країни, подано такі, як піврічні звіти про кожного скитальця; реєстрація на військовий вишкіл і службу; як виписувати рідню сюди; як дістати американське громадянство.

В книжці є також копії форм посвідок, що висилається для скитальців. Ці форми виготовила Комісія в справах скитальців, яка є відповідальною за переведення закону про Ді Пі.

Парафії, клюби, допомогові організації, які займаються справами скитальців, повинні мати цю книжку у себе. Ціна її 75 центів. Замовлення — разом з „моней ордером" чи чеком — надсилати до: Common Council for American Unity, Inc., 20 West 40th Street, New York 18, N. Y.

Загальна Рада.

Нові імігранти

Укбаїнці, які приїжджають кораблем „Марін Флешер" до порту Ню Йорк коло 8. березня 1949, стараниям Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Филаделфії:

Андрейко Василь; Андрушків Володимир, Анна, Роман; Барилка Микола; Боднар Михайло, Пелагія, Марія, Василь, Анна, Степан, Ольга, Ірина; Бойчик Василь; Бончак Іван; Бринджей Степан; Бунько Дмитро, Євдокія, Мирон; Бурбуляк Іван; Хтєй Василь; Цвігун Осип, Ксеня; Черкіс Петро; Черник Микола, Осипа, Микола, Зенон; Чорнорай Василь; Чупкун Пафнутій; Чупрун Анна; Лянів Анна; Данилишин Ярослав, Олена; Децик Володимир; Діденко Микола, Татіяна, Віталій, Людмила; Дреботій Теодор, Любов, Іван, Марія; Дрозі Осип; Дубрівний Павло, Галина; Дуда Іван, Дзера Ольга, Олег; Гнідь Іван, Марія, Богдан, Любомир, Роман; Гоцинець Іван, Федор, Магда; Голуб Андрій, Марія; Горбаль Петро; Гробовий Теодозій; Громич Євген, Валентина, Емілія, Олександер, Константин; Гутира Іван; Гвоздецька Катерина; Іваницький Іван, Раїса, Олександер, Роман; Івашко Мирон; Яворський Степан, Розалія, Микола, Анастазія; Юськів Теодор, Анеліса, Христина; Кацинець Віра, Семен, Роман; Кавка Микола, Володимира, Зоріяна; Клєк Іван; Клєментович Григорій; Когут Василь; Кондрат Андрій; Коростинський Іван; Ковалишин Микола; Крищишин Іван; Кульчицький - Дашинич Филип, Анна; Курінiй Михайло, Наталія, Василь, Володимир; Кусень Іван, Анна, Стефанія; Кушнір Михайло Кузик Остап, Лідія, Ольга; Кисіль Михайло, Пелагія; Лісевич Олександер, Анна, Богдан; Люпан Осип; Диляк Микола, Марія, Євген; Лисак Іван, Галина, Євген; Максимяк Степан; Малюца Антін, Оксана, Мотря; Мельник Марія; Молин Катерина, Христина; Мойсеєнко Іван, Марта, Валерій; Мрушкевич Володимир, Лідія, Анна; Наболотний Михайло, Тамара; Недільський Маркіян, Ольга, Надія, Зенон; Одуляк Олександер, Анна, Іван, Марія; Окаль Іван; Олійник Дмитро, Ольга; Паньків Василь; Петруняк Сильвестер, Анна, Оксана; Процик Михайло, Анастазія; Прокопик Василь; Реутов Константин; Рогач Іван; Семків Лука; Середа Михайло, Ольга, Аврелія; Ситницька Анна; Скальський Евстахій, Ірина, Аскольд, Надя; Скільський Василь; Собчак Василь, Марія; Солчаник Константин; Стельмах Остап, Анна, Люкреція; Супик Олександер, Марія, Марія, Михайло; Шевчук Кароліна, Юрій; Сидор Михайло, Марія, Дарія; Волосянський Михайло, Лідія, Ігор; Волошин Петро; Воробель Олекса; Вовчик Михайло; Захарійчук Василь; Защухний Микола; Запаранюк Володимир, Ірина.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,330 Рідних і знайомих пошукує Пилишенко Василь с. Михайла.

17,331 Питльов Миколи з м. Волочиськ від Чайковська Катерини (Ґрек).

17,332 Вертипорох Анни з с. Ославич Чорні (Надвірна) від Шкрумеляк Онуфрія.

17,333 Гайовий Михайла з с. Мерицiв, Шміт Яська з с. Уськович (Перемишляни) від Дільний Степана.

17,335 Турко Івана від Войцук Василя з с. Мякиш Старий (Ярослав).

17,336 Білошицький Дмитра, Дідковський Павла з с. Веселівка (район Коростень) від Білошицький Остапа.

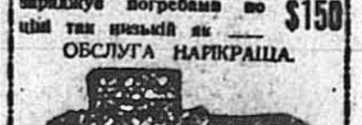
17,337 Найдушак Гасі з с. Іздебки від Подолян Івана.

Голоситись на адресу:

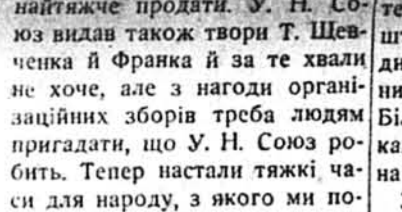
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

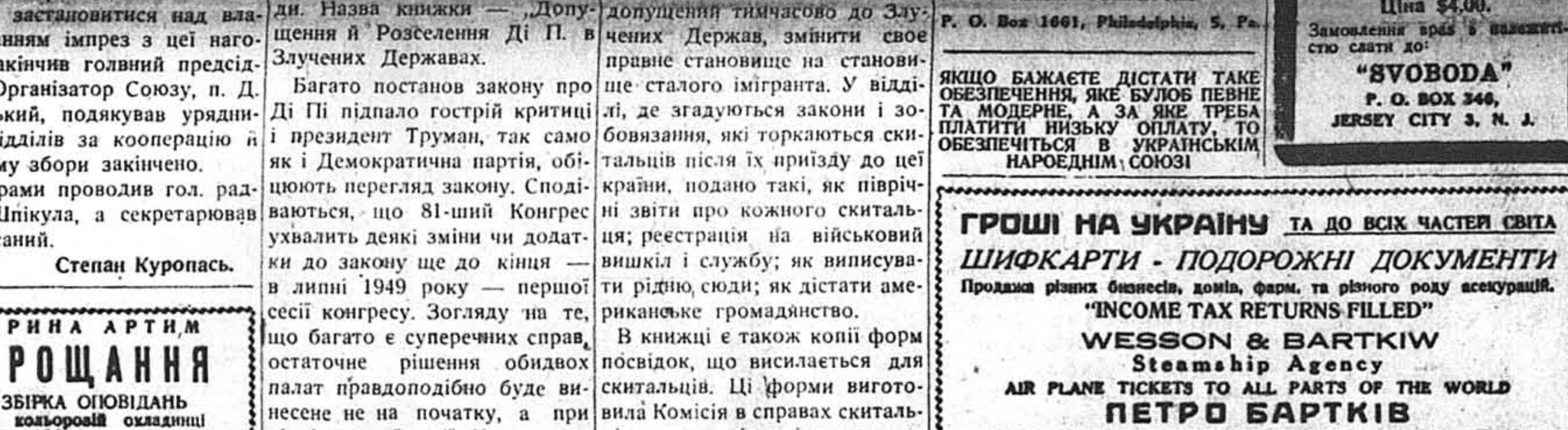

ТАРЗАН, ч. 2044. Тарзан попав на слід.

Коли Тарзан побачив, що літаючий паперець це пятьфунтовий банкнот, він здивувався.

З цікавости він видрапався на скелю, щоб прослідити, що там є.

На вершку сліди бортьби Джени проти чужинця були такі ясні, наче б це був друк.

Намісце смутку прийшла духова полекша, а заразом і непевність. Він пустився бігом за свіжим слідом.